

FYLKESMANNEN I FINNMARK
Miljøvernavdelingen

FINNMÁRKKU FYLKKAMÁNNI
Birastáhttenossodat

Per John Aslaksen Anti

Bieskkáangeaidnu 69
9730

Deres ref

Deres dato
22.03.2018

Vår ref
Sak 2018/1101
Ark 434.11

Vår dato
27.03.2018

Saksbehandler/direkte telefon: Christer Michaelsen - 78 95 04 04

Avslag på søknad om skadefelling av kongeørn i Porsanger kommune RBD14A

Viser til søknad om skadefelling av kongeørn i Gagga-, Leavdnjavarre-, Laftevarre- og Guollerassaområdet i Porsanger kommune fra Munkavarre siida i reinbeitedistrikt 14A.

Bakgrunn

Munkavarre siida har opplevd vedvarende tap til rovvilt etter at de flyttet inn i det aktuelle området. Søker anfører at de taper et betydelig antall dyr til kongeørn. På bakgrunn av dette søker de om å felle kongeørn i beiteområdet.

Regelverk

Fylkesmannen kan gi tillatelse til felling av enkeltindivider av kongeørn som volder vesentlig skade på tamrein jf. naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b), jf. rovviltforskriften § 12. For felling av kongeørn er det et vilkår at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.

Etter naturmangfoldloven § 1 og § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt, og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid veies opp mot andre viktige samfunnsinteresser jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøvelse av offentlig myndighet. Utgangspunktet for beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet er at beslutningsgrunnlaget skal være best mulig, jf. naturmangfoldloven § 8.

Det er ingen åpning i regelverket for bestandsregulerende felling av kongeørn. Det kan heller ikke gis tillatelse til felling utelukkende for å forhindre fremtidige skader. Kongeørn

forårsaker størst tap for reindriften i kalvingstiden, da er det ofte svært vanskelig å forebygge skader. Felling i denne tiden på året er problematisk da det er hekketid for kongeørn. I følge kommentarer til rovviltforskriften § 12, skal en eventuell iverksetting av felling følge bestemmelsene om ordinær jaktutøvelse fastsatt i medhold av villloven. Yngletidsfredningen skal vektlegges, og voksne individer som kan ha avhengig avkom bør unntas fra en evt. fellingstillatelse.

Bestandsstatus for kongeørn

Den mest omfattende kartleggingen som er gjennomført i region 8 er: «Kartlegging av kongeørn på kysten av Nord-Norge», ved Karl Birger Strann (2008). I NINA rapport 1158, Estimering av antall hekkende par kongeørn basert på kjent forekomst i Norge for perioden 2010–2014 er populasjonen estimert til 963 (652–1139) hekkende par i perioden 2010–2014. Dette estimatet bygger kun på kjent forekomst av kongeørn fra Rovbase og inkluderer ikke en vurdering av bestanden i tomme arealer, dvs. arealer hvor det ikke er kjent forekomst av kongeørn, enten som følge av mangelfull kartlegging, mangelfullt datagrunnlag i Rovbase eller at områdene er reelt tomme for kongeørnterritorier. Gitt en 10 km buffer rundt kjente reirlokalteter, er ca. 30 % av brutto landareal i fylker med hekkende kongeørn tomme arealer uten kjent forekomst av kongeørn.

I overvåking av kongeørnbestanden brukes blant annet intensivovervåkningsområder, hvert område med 15 faste kongeørnterritorier som kontrolleres for vellykket hekking (unger > 50 døgn). I intensivområdet i Finnmark har ungeproduksjonen i 2016 og 2017 vært på 0,47–0,33 unger per territorium. Fylkesmannen har vurdert beslutningsgrunnlaget som godt.

Skadebilde

Det er siden 1. februar til dags dato registret 38 kadaver i Rovbase fra det aktuelle området som er levert til undersøkelse. Av disse har totalt 3 kadaver fått vurdering *dokumentert* med kongeørn som skadeårsak. To av disse ble funnet 25. februar og den siste ble funnet 18. mars. I tillegg har tre kadaver fått vurdering *antatt sikker* med *ukjent fredet rovvilt* som skadeårsak. Disse tre kadavrene ble funnet henholdsvis 17. februar, 20. februar og 12. mars.

Vurdering

Fylkesmannen mener kongeørnbestanden både lokalt og regionalt er stor nok til at skadefelling ikke vil være en trussel for bestanden. Fylkesmannen konstaterer at vi ikke har tilgjengelige virkemidler som, innenfor den todelte målsettingen om beitedyr og rovvilt, effektivt hindrer tap av rein til kongeørn.

For at Fylkesmannen skal kunne gi tillatelse til felling av kongeørn, må man på forhånd ha identifisert hvilke individer som forårsaker skade. I tillegg må skadeomfanget ha et visst omfang. De dokumenterte skadene i det aktuelle tilfellet er etter Fylkesmannens vurdering ikke av stort nok omfang til å gi tillatelse til felling.

Videre vektlegger vi prinsippet om hekke- og yngletidsfredning. Kongeørn legger egg fra og med midten av mars frem til midten av april. Perioden frem til avkommet er selvstendig er på rundt 100 dager. Prinsippet om hekke- og yngletidsfredningen veier alltid tungt når man vurderer uttak av fugl og vilt. For kongeørn vil felling i hekkeperioden være begrenset til unge skadegjørende individer som ikke hekker. Det er registrert flere aktive kongeørnterritorier nært opp mot det aktuelle beiteområder, og sannsynligheten er stor for at de kongeørnene som observeres er voksne fugl som hekker. Felling av disse er ikke aktuelt av hensyn til hekke- og yngletidsfredningen.

I en eventuell fellingstillatelse hadde vi måttet presisere at kvalifisert fellingspersonell skulle utføre oppdraget, og at disse først måtte observere, for å finne ut hvilke ørn/er som er «problemindivider» og så, dersom det er en eller to slike, forsøke å ta ut riktig individ. Vår

erfaring fra tidligere skadefellingstillatelser tilsier at både det å identifisere problemindivider og eventuelt ta ut disse, er svært utfordrende.

Fylkesmannen har vært i dialog med Munkavarre siida og tilbudt tilskudd til akutte forebyggende tiltak. Siidaen har svart at de først ønsker avklaring på skadefellingssøknaden før de eventuelt søker om midler tilskudd til dette.

Konklusjon

Søknad om skadefelling av kongeørn i Gagga-, Leavdnjavarre-, Laftevarre- og Guollerassaområdet i Porsanger kommune fra Munkavarre siida i reinbeitedistrikt 14A avslås.

Fylkesmannen begrunner avslaget med at omfanget av dokumenterte skader fra kongeørn ikke er stort nok til å iverksette felling. I tillegg mener Fylkesmannen at skadene i det aktuelle området sannsynligvis forårsakes av voksen hekkende fugl, som det ikke er mulig å felle av hensyn til hekke- og ynglefredning.

Fylkesmannen oppfordrer Munkavarre siida til å iverksette forbyggende tiltak for å begrense fremtidige skader forårsaket av fredet rovvilt. Dette kan eventuelt støttes økonomisk gjennom tilskudd til akutte forebyggende tiltak mot rovviltsskader fra Fylkesmannen i Finnmark.

Klageadgang

Det kan klages på vedtaket innen tre uker til Miljødirektoratet, jmfør forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen skal være skriftlig og begrunnet og sendes via Fylkesmannen i Finnmark, jmfør forvaltningsloven § 32.

Med hilsen

Bente Christiansen
fylkesmiljøvernssjef

Christer Michaelsen
seksjonsleder

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og derfor uten underskrift.

Kopi til:

Miljødirektoratet Postboks 5672 Sluppen 7485 TRONDHEIM